

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رِیاضِ مَوْمِنِ
در کلام امیر المؤمنین علیہ السلام

ترجمہ روایت علامات المؤمنین

علامہ مجلسی اول

(۱۰۰۳-۱۰۷۰)

به کوشش

محمود حیدری آقایی

حیدری آقایی، محمود، ۱۳۴۳ - ، گردآورنده

سیمای مؤمن در کلام امیر المومنین علیه السلام؛ ترجمه روایت علامات المومنین /
مجلسی اول محمد تقی بن مقصود علی؛ به کوشش محمود حیدری آقایی. - تهران: پیام علم
و فن، ۱۳۸۴.

۷۲ ص: مصور.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا ۷۵۰۰ ریال، ۱-۵ - ۹۶۵۲۵ - ۹۶۴ - ISBN:
کتابنامه: ۶۱ - ۶۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.

۱. کلیتی محمد بن یعقوب، - ۳۲۹ق. الکافی. اصول - نقد و تفسیر. ۲. احادیث شیعه -
قرن ۳ق. الف. کلیتی محمد بن یعقوب، - ۳۲۹ق. الکافی. اصول - ترجمه. ب. مجلسی،
مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی، ۱۰۰۳ - ۱۰۷۰ق. مترجم. ج. عنوان. د. عنوان؛ ترجمه
روایت علامات المومنین در اصول کافی. ه. اصول کافی. برگزیده.

۲۹۷/۲۱۲

BP ۱۲۶/ک۸/۲۰۴۲۳

۱۳۸۴

۸۴-۲۳۷۳۸

کتابخانه نی ایران



سیمای مؤمن در کلام امیر المومنین علیه السلام

ترجمه روایت علامات المومنین در اصول کافی

علامه مجلسی اول محمد تقی بن مقصود علی (۱۰۰۳ - ۱۰۷۰)

به کوشش: محمود حیدری آقایی

ناشر: انتشارات پیام علم و فن

چاپ و صحافی: زیتون

توبت چاپ: چاپ اول / ۱۳۸۴

تعداد: ۲۰۰۰ نسخه

بها: ۷۵۰۰ ریال

این اثر به سفارش معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

به مناسبت سیزدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم انتشار یافت.

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

آدرس: تهران، خیابان آزادی، تقاطع بهبودی، روبروی مسجد صاحب الزمان (عج)، پ ۴۴۴.

تلفن: ۶۶۸۸۶۴۶۶، ۲۴۶۹ ۲۵۱ ۰۹۱۲، شماره: ۶۶۸۷۵۵۶۵

فهرست مطالب

۱	 سپاسگزاری
۲	 پیشگفتار

فصل اول: زندگی و آثار علامه مجلسی اول

۵	 زندگی علامه مجلسی اول
۸	 علل گرایش علامه مجلسی اول به شرح احادیث
۱۲	 اساتید و شاگردان علامه مجلسی اول
۱۳	 آثار علامه مجلسی اول

فصل دوم: هَمَام و علامات المؤمنین

۱۹	 هَمَام پارسا
۲۱	 شأن صدور روایت علامات المؤمنین یا خطبه هَمَام
۲۳	 ویژگی‌های نسخه و ترجمه روایت علامات المؤمنین

فصل سوم: متن و ترجمه روایت علامات المؤمنین

۳۱	 سند روایت
۳۵	 ترجمه روایت

۶۱	 منابع و مأخذ
----	--------------------

انداخته است که ضرر او بایشان نرسد اگر کسی بد ظلم کند بازخواست آن میکند و صبر میکند تا حق سبحانه و تعالی
اشقام او را از او بکشد و در داروینیا یا آخرت دوری او از مردمان از جهت دشمنی پیش است که میاد او
با و ضرر رسانند و نزدیک او با مومنان از روی ملامت و محقت و در شش از دی کبر و بزرگی است
و نزدیک او با ایشان از روی کبر و فریب است بلکه در امور متابعت همیسا و ادویها سابقا می کند
و چنان میکند که سر که بعد از او باشد متابعت او را افعال او کند پس تمام فتنه زد و جان بخشی تسلیم نمود
آخره بدانکه بعضی از عبارات کلینی شیر گذار شده بود و مجمل ترجمه نمودم که شاید که اگر کسی از عبارات
سابقه متأثر شده باشد از عبارات لایحه چند پذیر شود و از جهت که بعضی از مطالب در کتاب
افشاگر شده است تا سبب زیاده ای تاثر باشد اگر چه تاثل نام گفته خواهند داشت که کمر نیست
حتی در بسم الله که در اقول هر سوره واقع شده است و در هر جایی دارد و غیر محض میگرد و سپس خوانی
اللازم بکلامه باین در هر جمله محضی دارد و غیر سابق لایق علی مقینه بعضی از آنرا در تفاسیر
و غیره یاد کرده اند امید که حق سبحانه و تعالی بفرمایان تعوی آورد دل همه در او و در چنان کند که همه
مومنان مصفیان صفات کمال که گذشت بشوند و همه از جمله دوستان و قربانان الهی شوند بجا بایستد
المسلمین عتره الطاهیه من المصومین صلوات الله علیهم اجمعین و طعن از مومنان آنست که این است
در مظان اجابت دعای فراموش نفرمانده محمد تقی بن علی عنی عنها البسبسی الله الا قدیم کما
ذلک فی شریعی الاخری سینه تبع و سینه بعد الالف البحره القدسیه و الحمد لله رب العالمین
و الصلوٰه علی محمد و آل المصومین مثل من خطه رحمه الله و اما انشاء العباد محمد رضا عنی

سپاسگزاری

بر خود لازم می‌دانم از استاد ارجمند جناب حجة الاسلام و المسلمین آقای رسول جعفریان رئیس کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام و ایران که تصویر نسخه را در اختیار این حقیر گذاشت، تشکر کنم.

از استاد کرامی جناب حجة الاسلام و المسلمین آقای سید علی میرشریفی که قبول زحمت فرموده، با دقت خاص خویش این نوشته را خواندند و مرا از راهنمایی‌ها و ارشادات خویش بهره‌مند ساختند، قدردانی می‌کنم.

از استاد حائری رئیس کتابخانه مجلس شورای اسلامی سپاسگزارم که تتبع او در فهرس گوناگون، برای یافتن نسخه دیگری از این شرح، موجب خرسندی و دلگرمی اینجانب بود. همچنین به همه کسانی که برای به ثمر رسیدن این اثر دست یاری به اینجانب دادند، دست مریزاد می‌گویم.

پیشگفتار

قرآن، نهج البلاغه و سخنان امامان معصوم - صلوات الله علیهم - سرچشمه فرهنگ و معارف اسلامی است و همواره دانشمندان در حفظ و گسترش آن کوشیده‌اند. ترجمه، تفسیر و شرح نویسی مختصر و مطول سیره علمی عالمان دین بوده و رسالتی بس بزرگ در نشر میراث اسلامی بشمار می‌رود. کتاب شریف کافی از مهمترین منابع حدیثی شیعه بشمار می‌رود و همواره مورد توجه علما بوده است. حدیث علامات مؤمنین پاسخ امیر المؤمنین علیه السلام به یکی از شیعیان و دوستانان حضرتش است که این روایت با اختلاف اندکی در نهج البلاغه به خطبه همّام یا خطبه متقین مشهور است. آن از زیباترین سخن‌هایی است که چون مروارید از صدف سینه امیر پرهیزکاران و پیشوای پارسایان برون جهید. این موعظه کامل و این پند تمام با دل همّام آن کرد که روح بی‌قرارش را در آسمان ملکوت به پرواز درآورد تا در خیل عرشیان بی‌وقفه خدای متقیان را تسبیح گوید.

علامه مجلسی اول در پایان شرح خطبه همّام به ترجمه روایت علامات مؤمنین از کتاب کافی، باب «المؤمن و علاماته و صفاته» پرداخته است.^۱

۱. در مورد معرفی این بخش توضیحات بیشتر خواهد آمد.